

תפ"ח 35932/12/14 - מדינת ישראל נגד חיים שדמי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

06 דצמבר 2017

תפ"ח 35932-12-14 מדינת ישראל נ' שדמי(אחר/נוסף)

לפני:

כב' השופטת רות לורך, סג"נ - אב"ד

כב' השופט צבי דותן

כב' השופטת דבורה עטר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

חיים שדמי (אחר/נוסף)

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד מירב פליישר לוי

הנאשם התייצב

ב"כ הנאשם עו"ד נס בן נתן ועו"ד תום הלפרין

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעובדות כתב-האישום, בביצוע ניסיון שידול לרצח, עבירה לפי סעיפים 300(א)(2) + 33(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

2. הודאת הנאשם ניתנה לאחר שנשמעו פרשות התביעה וההגנה במלואן, הוגשו סיכומי הצדדים, ולאחר שנשמעו הערות בית-המשפט. הצדדים הסכימו כי במסגרת הטיעונים לעונש תוכל ההגנה לטעון טענות עובדתיות שאינן מופיעות בכתב-האישום אך עלו במהלך המשפט ובאו לידי ביטוי בסיכומים, ואשר לשיטתה הינן רלבנטיות לשלב גזירת העונש: טענות בנוגע להדחה על-ידי הסוכן (להלן: "**סאמר**") והאחר (להלן: "**נדאל**"), ובנוגע לשיחות רבות בין הסוכן לנאשם שלא תועדו ובהן מגלה הנאשם הססנות מסוימת בנוגע לשידול.

עובדות כתב-האישום

עמוד 1

3. עובר לתאריך 26.11.2014 גמלה בליבו של הנאשם החלטה להמית את א.כ (להלן: "המתלונן"), עמו היה מצוי בקשרים. אחת הדרכים להוצאת החלטתו מהכוח אל הפועל הייתה באמצעות חיפוש מי שיאות לבצע את מעשה הרצח במקומו.
4. בתאריך 26.11.2014 נוצר קשר בין הנאשם לבין הסוכן המשטרתי סאמרבאמצעות אחר, והשניים שוחחו בטלפון ותאמו להיפגש. למחרת נפגשו השניים במתחם תחנת דלק בצומת שילת. במהלך הפגישה הביע הנאשם בפני סאמר את רצונו להביא למותו של המתלונן ואת העובדה כי הוא עצמו לא מסוגל לעשות כן, וביקש מסאמר לבצע זאת עבורו.
5. סאמר הביע הסכמתו בפני הנאשם לגרום למותו של המתלונן בתמורה ל-5,000 ₪ אותם ימסור הנאשם לידיו בטרם ביצוע הרצח, ועוד 10,000 ₪ שימסרו לאחר ביצוע הרצח.
6. עוד סוכם בין השניים, כי לצורך ביצוע הרצח, ימסור הנאשם לסאמר תמונות של המתלונן, פרטי כתובת מגוריו, ופרטים אישיים נוספים לגביו, וכי השניים יפגשו לאחר שהנאשם ישיג את סכום הכסף הראשוני.
7. בין התאריכים 30.11.2014 ל-6.12.2014 יצר הנאשם קשר טלפוני עם סאמר מספר פעמים, ועדכן אותו כי טרם השיג את מלוא הסכום הראשוני אולם כבר יש בידו למסור לו את הפרטים האישיים של המתלונן, על-מנת שסאמר "יתחיל לעבוד". בתגובה, ביקש סאמר לקבל את הפרטים האישיים במעמד מסירת הסכום הראשוני.
8. בתאריך 7.12.2014 התקשר הנאשם לסאמר ואמר לו כי השיג את הסכום הראשוני, והשניים תיאמו להיפגש מאוחר יותר באותו הערב. במהלך הפגישה מסר הנאשם לידיו של סאמר 1,200 ₪ במזומן. הנאשם הסביר כי אין באפשרותו למשוך את יתרת הסכום הראשוני באותו היום בשל מגבלת משיכה בחשבון הבנק שלו אשר צפויה להיפתר למחרת. על-מנת לשכנע את סאמר כי יהיה באפשרותו לשלם את יתרת הסכום, הציג הנאשם לסאמר את פירוט חשבון הבנק שלו.
9. במהלך הפגישה מסר הנאשם לידיו של סאמר תמונות מודפסות של המתלונן ותצלום של מכוניתו. לבקשת סאמר, כתב הנאשם את כתובתו של המתלונן בגב התמונות.

תסקיר שירות המבחן

10. הנאשם כבן 28, בן למשפחה נורמטיבית, מנהל אורח חיים חרדי. נשוי ואב לשלושה ילדים בגילאים 8, 5 ו-3.5, ואשתו כיום בהריון מתקדם.

במסגרת הליך זה שהה הנאשם במעצר בכליאה כשלושה חודשים, לאחריהם שוחרר למעצר באיזוק אלקטרוני. לאחר כשנה הוסר האיזוק, והנאשם הושם בפיקוח שירות המבחן. בהמשך הותר לנאשם לצאת לעבודה, ומחודש אפריל 2016 הוא עובד כאחראי צוות תפעול ואחזקה באולם אירועים.

11. הנאשם הורשע בעבר בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית (עת/1). בית-משפט השלום גזר את עונשו למאסר לריצוי בעבודות שירות, אולם ערעורו על חומרת העונש התקבל ונקבע כי עליו לבצע של"צ. לאחר מעצרו בהליך זה עונש השל"צ בוטל, והוטל עליו עונש מאסר למשך 45 ימים לריצוי בחופף לתקופת מעצרו בהליך זה.

12. הנאשם התגייס לצבא בגיל 22, וקיבל היתר לעבוד במקביל לשירותו. לאורך שירותו דיווח על קשיים שונים, אך סיים את השירות הצבאי כנדרש. לאחר שחרורו עבד בעבודות זמניות, אך התקשה להשתלב בתחום התעסוקתי, וחלה הדרדרות במצבה הכלכלי של משפחתו. באותה עת החל לעשות שימוש מזדמן בחשיש. כיום שולל שימוש בסמים, ובדיקות שנערכו לו נמסרו נקיות משאריות סם.

13. הנאשם קיבל אחריות על ביצוע העבירה. הוא מסר כי המתלונן הינו חבר ילדות שלו, וכי השניים הלוא האחד לשני כספים. בתקופה שקדמה לביצוע העבירה, התפתח סכסוך כספי בין השניים, ולדברי הנאשם המתלונן איים שייפגע בו ובמשפחתו. נוכח חששו פנה לחבר עם קשרים שוליים, אשר הפנה אותו לאדם בשם נדאל על-מנת לרכוש נשק לצורך הגנה. אותו נדאל שכנע אותו כי המתלונן מסוכן וכי יש לרצוח אותו. הנאשם מסר כי היה נתון בפחד ובלחץ רב, ובאותה העת לא חשב על אלטרנטיבות אחרות לפתרון מצוקתו.

14. הערכת שירות המבחן הינה כי העבירה בוצעה בתקופה משברית עבור הנאשם, כשברקע מצוי הסכסוך עם המתלונן. מדובר באירוע שמאפייניו דומים ל"כדור שלג", תהליך שהחל בחיפוש אחר מענה למצוקתו של הנאשם והגיע עד לכדי אובדן שליטה וזאת בהחלטת הנאשם לשדל אחר לרצוח את המתלונן. השירות התרשם מהנאשם כגבר צעיר בעל קווי אישיות וחשיבה לא בשלים, בעל יכולת מוגבלת להחליט החלטות וקושי להציב לעצמו גבולות פנימיים במצבים אותם הוא חווה כחסרי מוצא, אשר נמנע מלבקש תמיכה מהסובבים אותו בשל חששו כי במידה וייוודעו למורכבות מצבו, הם יינטשו אותו.

15. שירות המבחן התרשם כי הנאשם ער לחומרת התנהגותו, אך לצד זאת הוא מתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן, וניכר כי הינו ממוקד בעיקר במחירים אותם נאלץ לשלם לאחר ביצוע העבירה. בשיחה עימו בלט קושי לזהות מאפיינים אלימים בהתנהגותו.

16. שירות המבחן סבור כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצדו של הנאשם הינו בינוני. בבחינת גורמי הסיכון נשקלו מעורבות הנאשם בפלילים בעבר, חומרת העבירה, קווי אישיותו הבעייתיים, וקשייו בשליטה עצמית במצבי דחק ולחץ.

17. כגורמי סיכוי לשיקום, שקל שירות המבחן את האחריות שחש הנאשם לפרנס ולדאוג למשפחתו, ואת רצונו להתפתח מקצועית ולנהל אורח חיים מתפקד. הנאשם מצליח באופן מסוים להתייחס בביקורתיות להתנהלותו ולבחירותיו, כמו גם לקשריו הבעייתיים והשוליים.

18. שירות המבחן סבור כי הנאשם יתקשה להיתרם באופן בולט מקשר עם גורם טיפולי. לפיכך, נמנע מלבוא בהמלצה שיקומית בעניינו, וממליץ על ענישה קונקרטיה ומוחשית, שיהיה בה כדי לחדד לנאשם את חומרת העבירה ולהרתיעו מלשוב ולבצע עבירות פליליות בעתיד.

הראיות לעונש

19. במסגרת הטיעונים לעונש העידו מטעם ההגנה שלושה עדי אופי.

20. **מר אליעזר סברדוב**, מעסיקו של הנאשם, העיד כי הלה עובד אצלו מזה כשלוש שנים, וכי בתקופה זו הבחין בשינוי משמעותי שחל בו, כאשר בשונה מבעבר, כיום הנאשם פונה לעזרה כשהוא נתקל בקשיים. הוא מכיר את הנאשם כעובד מסור, אדם רגיש ואכפתי, אשר עושה ככל יכולתו לפרנסת משפחתו. הנאשם הביע בפניו צער רב על מעשיו.

21. **מר שלמה סילבר**, יועץ חינוכי בתלמוד התורה בו למד הנאשם, סיפר כי הוא מכיר את הנאשם מזה כ-17 שנה, וכי בעבר שימש מורה שלו. הוא מכיר את הנאשם כבעל לב טוב וכמי שתורם רבות לזולת. הנאשם מתנדב בעמותת "עזר מציון" פעמיים בשבוע, מגיל צעיר מאוד.

22. **גב' לאה שדמי**, אשתו של הנאשם, סיפרה על התקופה הקשה שעברה המשפחה לאחר המעצר, ועל הכעס שחשה על מעשיו של הנאשם. ילדיו של הנאשם סבלו מקשיים בתחומים שונים בשל עזיבתו הפתאומית את חייהם. מזה כ-8 חודשים משתפת המשפחה כולה בהליך טיפולי, וכיום נוכחותו של הנאשם בחיי הילדים הינה משמעותית מאוד. גב' שדמי ביקשה להתחשב במצבה של המשפחה בעת גזירת עונשו של הנאשם.

טענות הצדדים לעונש

23. **ב"כ המאשימה, עו"ד מיטל טרבלסי**, טענה כי הנאשם גמל בליבו להביא לרצח חברו הטוב, זאת על רקע סכסוך כספי על סכום פעוט של 5,000 ₪. הנאשם נפגש עם סוכן משטרה, העביר לו כתובת ותמונות של המתלונן, וכן סכום כסף תמורת ביצוע הרצח. הנאשם אף הציג למתלונן תדפיס מחשבון הבנק שלו על מנת להראות כי ביכולתו לשלם את יתרת הסכום הנדרש למחרת. תוכן השיחות המוקלטות בין הנאשם לסוכן מלמד על גמירות דעת מלאה מצידו של הנאשם בשידול הסוכן לרצח. כך, במהלך השיחות נשמע הנאשם אומר לסוכן מספר פעמים כי הוא מעוניין "בטוטאל לוס", באופן המעיד על כוונתו.

24. אין לקבל את טענת ההגנה לפיה הנאשם הודח לביצוע העבירה. החלק הארי של שיחות הטלפון נעשו ביוזמת הנאשם ולא ביוזמת הסוכן. הנאשם שלט בביצוע המעשים, ולא נסוג מתוכנית הרצח על אף אפשרויות שהיו לו לכך. הנאשם נעצר רק לאחר שסיכם עם הסוכן כי הרצח יבוצע למחרת.

25. לטענת המאשימה, **מתחם העונש ההולם את המעשים נע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.**

26. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, נטען כי הנאשם לוקח אחריות חלקית בלבד למעשיו. דבריו של הנאשם בפני שירות המבחן, לפיהם כל רצונו היה לרכוש אקדח דרך הסוכן כדי להגן על עצמו, מהווה גרסה חדשה, זאת לאחר שהנאשם הודה בכתב האישום ככתבו וכלשונו. לפיכך, אין הצדקה להקלה בעונשו. עוד נטען כי קשיי האכיפה בעבירות מהסוג בהן הורשע הנאשם מצדיקות החמרה בענישה, לצורכי הרתעה.

27. נטען כי תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם הינו שלילי. השירות ציין כי הנאשם נעדר אמפתיה לקורבן, וכי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות ביצוע עבירות מצידו. השירות לא בא בהמלצה שיקומית, ואף ציין כי נדרש עונש קונקרטי ומוחשי.

28. נוכח עברו הפלילי של הנאשם ונסיבותיו האישיות, סבורה המאשימה כי יש למקם את עונשו **בחלק האמצעי-עליון של מתחם הענישה.**

29. **ב"כ הנאשם, עו"ד נס בן נתן**, טען כי הנאשם ביצע את המעשים על רקע איומים לפגיעה באשתו ובילדיו, אשר גרמו לו פחד רב. הוא פנה לנדאל, סיפר לו כי הוא זקוק להגנה והתייעץ איתו לגבי האפשרות לרכוש נשק. לשיטת ההגנה, בעקבות השיחות עם נדאל התגבש אצל הנאשם הרצון להמית את המתלונן. נדאל שכנע את הנאשם כי המתת המתלונן הינה הפתרון היחיד, שטף את מוחו וניצל את הבלבול והפחד בו היה נתון. הפעלתו של הסוכן המשטרתי סאמר לאחר מכן הביאה לביצוע העבירה. ההגנה סבורה כי הדחת הנאשם לביצוע העבירה על-ידי נדאל וסאמר מהווה שיקול משמעותי לקולא בגזירת העונש, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40ט(א)(2) לחוק. בעניין זה הפנתה ההגנה גם לתסקיר שירות המבחן, אשר התרשמותו הינה כי מדובר באירוע שהתגלגל ככדור שלג, החל במצוקתו של הנאשם והגיע לכדי איבוד שליטה.

30. ההגנה טענה לקיומם של מחדלי חקירה. חוקרי המשטרה לא המתינו ליצירת קשר על-ידי הנאשם, והסוכן סאמר הוא שיוצר את הקשר לראשונה. פלט השיחות שבין הנאשם לסוכן מגלה כי רק 7 מתוך 36 שיחות הוקלטו, כאשר השיחות הראשונות בין השניים כלל אינן מוקלטות. לשיטת ההגנה, אילו שיחות אלה היו מוקלטות ניתן היה ללמוד על חוסר נחישות מצד הנאשם לביצוע המעשים. הסוכן סאמר קיבל שכר על הצלחתו, ועולה חשש כי פעל להדחת הנאשם ללא ידיעת מפעיליו.

31. עוד נטען כי המשטרה עצרה את הנאשם בתום המפגש השני עם הסוכן, כאשר תואם בין השניים כי הרצח יבוצע רק למחרת. זאת, בשונה ממקרים אחרים בהם המתונה המשטרה עד לאחר שהסוכן דיווח על ביצוע הרצח על מנת לבחון את תגובת המשדל. ההגנה לא שוללת כי בעת המפגש עם הסוכן התגבשה אצל הנאשם גמירות דעת באשר לביצוע המעשה, אך מידת הנחישות שלו לבצע את העבירה ידעה עליות ומורדות לאורך הקשר עם הסוכן, וטוב הייתה עושה המשטרה אם הייתה מחכה למפגש נוסף על-מנת לבחון זאת.

32. לשיטת ההגנה, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה בענייננו, מתחם העונש ההולם נע **בין מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 18 חודשים מאסר בפועל**.

33. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, נטען כי מדובר בבחור צעיר, אב לשלושה ואשתו בהריון רביעי, אשר עובד על מנת לפרנס משפחתו. הנאשם נקלע לסיטואציה קשה, לא ידע כיצד לצאת ממנה ועשה טעות. מעצרו של הנאשם פגע פגיעה קשה במשפחתו. רק בחודשים האחרונים החלה המשפחה להשתקם, ושליחתו למאסר בכליאה בעת הזו תביא לפגיעה בתהליך זה.

34. הנאשם והמתלונן מתגוררים בסמוך האחד לשני, אך אין ביניהם כל קשר, והנאשם לא חש טינה כלפי המתלונן. המעשה ארע לפני כ-3 שנים. במהלך התקופה שחלפה שהה הנאשם 3 וחצי חודשים במעצר, ולאחר מכן כשנה וחצי באיזוק אלקטרוני. מזה כשנה הוא מצוי ללא תנאים מגבילים, כאשר בתקופה ארוכה זו לא ביצע עבירות נוספות. במצב דברים זה, אין כל אינטרס לשלוח את הנאשם למאסר בכליאה.

35. ההגנה סבורה כי על אף מאפייני אישיותו של הנאשם עליהם הצביע שירות המבחן, הוא יכול להפיק תועלת מהליך טיפולי. שירות המבחן אף ציין בתסקיריו כי הנאשם איננו בעל דפוסים עברייניים.

36. ההגנה עותרת להימנע משליחתו של הנאשם למאסר בכליאה, ולהטיל עליו **מאסר לריצוי בעבודות שירות**.

37. **הנאשם** מסר כי הוא מצטער מאוד על מעשיו, ומבקש את סליחתו של המתלונן. הוא אינו יודע כיצד הגיע למצב בו ביקש לקחת חיים של אדם אחר. משפחתו חוותה קשיים רבים בשל מעשיו, וכיום הוא עובד קשה כדי לנסות ולשקם את חייו, ולצורך כך נועץ במספר מטפלים. הנאשם הדגיש כי ברצונו לחיות חיים נורמטיביים.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

38. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש ההולם התחשבנו בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנוהגת.
39. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה במקרה זה הינו החובה לשמור על חיי אדם ועל בטחון הציבור. על חומרת עבירת הרצח אין צורך להכביר מילים. עבירה זו נועדה להגן על ערך חברתי נעלה ביותר: קדושת החיים.
40. המשדל אדם לדבר עבירה נתפס בדין הפלילי כשותף ראשי לביצועה, זאת בשל תרומתו המהותית והמכריעה להתרחשות העבירה, אשר בלעדיה לא היה המבצע העיקרי ניגש לביצועה. בהתאם לכך, השווה המחוקק את עונשו של המשדל לזה של המבצע העיקרי (ראו: סעיף 34ד לחוק).
- יתר על כן, נוכח החומרה הרבה שיש במעשה השידול, נקבע בחוק כי מקום שבוצע מעשה שידול אך מסיבות שונות המשודל לא ביצע את העבירה העיקרית, עדיין יהיה מעשה השידול בר עונשין. זאת, על אף שמדובר ב"עבירה נגזרת של עבירה נגזרת". המחוקק קבע הוראה מיוחדת, המצויה בסעיף 33 לחוק, ולפיה העונש על ניסיון לשדל יהא מחצית העונש שנקבע לביצועה העיקרי, ואם נקבע בגינה עונש מאסר עולם חובה - 20 שנות מאסר. לפיכך, העונש המרבי בגין ניסיון שידול לרצח, בו הורשע הנאשם בענייננו, הינו 20 שנות מאסר (ראו גם: ע"פ 3344/14 **וידבסקי נ' מדינת ישראל** (5.7.2015), סעיפים 13-17).
41. אשר ל**נסיבות ביצוע העבירה**, אין חולק כי מעשיו של הנאשם חמורים, ואילולא היה המשודל סוכן משטרתי הם היו עשויים להביא להמתתו של המתלונן. הקשר של הנאשם עם הסוכן הינו קשר מתמשך, מתנהלות בין השניים שיחות טלפון רבות ושתי פגישות, בהן מוסר הנאשם פרטים אודות המתלונן, תמונות שלו ושל מכוניתו, וכן סכום כסף תמורת ביצוע המעשים. הנאשם הציג לסוכן את חשבון הבנק שלו כדי להוכיח כי בכוונתו לשלם בהקדם את יתרת הסכום הנדרש, והכל במטרה לעודד את הסוכן לבצע את המעשה.
42. אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה - לשיטת המאשימה, הנאשם ביצע מעשיו על רקע חוב כספי שערכו כ-5,000 ₪ בלבד אותו חב למתלונן. ההגנה טוענת כי המעשים נבעו מפחדו של הנאשם מהמתלונן, לאחר שזה איים בפגיעה בבני משפחתו על רקע הסכסוך הכספי שפרץ בין השניים.
- איננו רואים צורך להכריע במסגרת גזר-הדין במחלוקת זו, אשר נדונה בהרחבה בסיכומי הצדדים. אנו סבורים כי גם אם הנאשם אכן חש מצוקה רבה, בין אם כלכלית ובין אם בשל לחצים שהפעיל עליו המתלונן, יש לראות בחומרה את מעשיו, שתכליתם פתרון סכסוך באמצעי קיצוני ואכזרי של רצח אדם. נציין כי אין כל דמיון בין מעשיו של הנאשם לבין מקרים אחרים המוכרים בפסיקה, ובהם ניסיון השידול לרצח בא על רקע התעללות ממושכת של הקורבן בנאשם, והדבר הובא כשיקול משמעותי לקולא בגזירת העונש (ראו למשל: תפ"ח (מחוזי תל-אביב-יפו) 1132/07 **מדינת ישראל נ' ראובן** (6.3.2008), אשר נסיבותיו יפורטו בהמשך).

43. אשר לטענות ההגנה בדבר הדחת הנאשם לביצוע העבירה - בהתאם לדין הישראלי, הדחה לביצוע מעשה עברייני אינה פוטרת את העבריין מאחריות פלילית, אולם היא עשויה להביא להקלה מסוימת בעונשו (ראו: ע"פ 15/78 **ביבס נ' מדינת ישראל**, פ"ד לב(3) 64 (1978); רע"פ **1201/12 קטיעי נ' מדינת ישראל** (9.1.2014)). הקלה זו "**מחוייבת היא מטעמים שבצדק, וככל שמפתה יותר, ככל שעזה יותר הלבשת היצר הפלילי על העבריין בידי הסוכן המדיח, כן יש להקל יותר במידת העונש המושתת על העבריין המודח**" (ע"פ 360/80 **מדינת ישראל נ' אפנר**, פ"ד לה(1) 228, 235 (1980)).

תיקון 113 לחוק לא ציין מפורשות את דוקטרינת "הסוכן המדיח" במסגרת פירוט הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אולם ניתן לשייך זאת להוראת סעיף 40ט(א)(2) לחוק, הקובעת כי יש לבחון את "**מידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה**" (ראו מאמרו של השופט ד"ר עמי קובו, "פירוש לתיקון מס' 113 לחוק העונשין בעניין הבניית שיקול הדעת בענישה", הסיניגור 183, 9 (2012)).

44. בענייננו, הנאשם הודה בעובדות כתב-האישום, כאשר אין חולק כי בשיחות המוקלטות שלו עם הסוכן כוונתו לשידול לרצח ברורה. סימני השאלה נוגעים לשלבים המוקדמים יותר, כפי שהוסכם שההגנה תטען. ביחס לנדאל הוצאה תעודת חיסיון ולכן נמנעה מההגנה האפשרות להעידו בניסיון לאשש את הטענה באשר להדחת הנאשם או למצער השפעתו על גיבוש ההחלטה להמית את המתלונן.

45. אשר לסוכן סאמר, אין מחלוקת כי הקשר שניהל עימו הנאשם לא הוצג בפנינו במלואו. השיחות בין השניים הוקלטו באופן חלקי ביותר, ללא כל הצדקה או נימוק מתקבל על הדעת. צודקת ההגנה כי אילו היו השיחות מוקלטות במלואן, יתכן וניתן היה ללמוד על הלך רוחו של הנאשם ועל מידת רצינות כוונותיו או הססנותו בשלב הראשוני בו נוצר הקשר הטלפוני בין השניים, כמו גם על מידת ההשפעה של הסוכן על גיבוש עמדתו. חשוב לציין כי את הקשר הראשוני יצר דווקא סאמר, וכן כי דווקא השיחות הראשונות לא הוקלטו. עם זאת, נדגיש כי בהתאם לעובדות כתב האישום בהן הודה, ההחלטה להביא למותו של המתלונן גובשה אצל הנאשם קודם לפגישתו הראשונה עם סאמר, אשר נעשתה למחרת הקשר הטלפוני הראשוני (ראו: סעיפים 1-4 לכתב-האישום). במועד הפגישה הראשונה, אשר הינה מוקלטת, כבר פעל הנאשם על-מנת לשדל את סאמר לבצע את הרצח, וניתן ללמוד מההקלטה על רצינות כוונותיו של הנאשם, ועל העדרה של הדחה מצידו של סאמר, בשלב זה.

46. לא ניתן לדעת מה היה הלך מחשבתו של הנאשם קודם ליצירת הקשר עם הסוכן סאמר. כפי שציין שירות המבחן, אין לשלול כי מדובר ב"כדור שלג שהלך והדרדר", כאשר מצוקתו וכעסו של הנאשם הלכו והסלימו במהלך שיחותיו עם נדאל ובהמשך עם סאמר. לא מן הנמנע כי אילו לא השיחות (שלא הוקלטו) לא היה הנאשם מגיע לגיבוש ההחלטה להביא למותו של המתלונן.

47. אנו סבורים כי יש להביא בחשבון במידה מסוימת את העובדה שנמנעה מההגנה האפשרות להציג השפעה כלשהי של נדאל ושל סאמר בשיחות שלא הובאו על-ידי המאשימה כראיה במשפט. בפרט נכון הדבר ביחס לשיחות הראשונות של סאמר עם הנאשם ושיחות רבות נוספות שמסיבה שאינה מובנת-לא הוקלטו. לכך השפעה מסוימת על קביעת מתחם העונש ההולם.

48. עם זאת, וכפי שיוצג להלן, מתחם הענישה לו טענה ההגנה מהווה חריגה משמעותית ממדיניות הענישה הנוהגת, אשר אין לו הצדקה במקרה זה, אף אם נקבל את טענות ההגנה במלואן.

49. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, נעזרנו בפסקי-דין אליהם הפנו הצדדים, כמפורט להלן. הבאנו בחשבון את הנסיבות הדומות והשונות למקרה שלפנינו, ובהן הרקע לביצוע המעשים ואופיו של ניסיון השידול.

א.ע"פ 3344/14 **וידבסקי נ' מדינת ישראל** (5.7.2015), אליו הפנתה המאשימה-

הנאשם פנה לקטין ושאל אותו אם יוכל "לטפל באשתו", זאת על רקע הליכי גירושין של השניים. הקטין סרב לבקשה, והמערער ביקש שישאל את אביו אם יש לו מישהו שיוכל "לבצע את העבודה". לאחר מעצרו בגין עניין אחר, סיפר הקטין על פנייתו של המערער למשטרה, וזו הנחתה את הקטין ליצור קשר עם המערער ולהעביר לו טלפון של "חבר" לצורך ביצוע המשימה. ה"חבר", שוטר מוסווה, נפגש עם המערער מספר פעמים, וזה ניסה לשדלו לרצוח את אשתו. המערער הציע להמיתה באמצעות זריקה קטלנית. הוא מסר כי כבר פנה לאדם אחר על-מנת שיבצע את הרצח, אך הוא ביקש סכום גבוה מדי. בפגישה שנייה העביר תמונה, כתובת מגוריה ומקום עבודתה, ואף שירטט מפה באמצעותה הסביר כיצד להגיע לביתה. בנוסף, מסר כי הוא מעוניין שהרצח יראה כתאונה על-מנת שלא יחשדו בו, הסביר כי בכוונתו לייצר לעצמו אליבי, והציע כי הרצח יבוצע לאחר דיון בעניינם בבית-משפט. המערער הבהיר כי לא מעוניין בפציעתה אלא במותה, אותו הגדיר כ"טוטאל לוס". המערער אף הבטיח כי ישלם תמורת הרצח 15,000 ₪ לאחר מותה, היה יוחסל גם את אחיה, ומסר לשוטר המוסווה כי יוכל לגייס עבורו "לקוחות נוספים", וזאת על-מנת לשכנע אותו לבצע את הרצח.

בית-המשפט המחוזי דחה את טענת הנאשם כי מדובר בסוכן מדיח. נקבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 5 ל-9 שנות מאסר בפועל**. בהתחשב במצבו הנפשי ובנסיבותיו האישיות של המערער, נגזרו עליו **6 שנות מאסר בפועל** ומאסר מותנה. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

בית-המשפט העליון הדגיש כי מדובר במקרה חמור, בו ניסה הנאשם לשדל שלושה אנשים שונים לרצוח את אשתו, כאשר בניסיון השלישי אף ביקש לצרף למעשה הרצח גם את אחיה של אשתו. בית-המשפט אף ציין לחומרה את העובדה כי מדובר באירוע אלימות במשפחה, ואת הצורך להטיל ענישה מחמירה להדברת תופעה זו.

ב. תפ"ח (מחוזי חיפה) 30608-09-13 **מדינת ישראל נ' ראיין** (21.5.2014), אליו הפנתה המאשימה- הנאשמת ביקשה להמית את המאהבת של בן זוגה. היא פנתה לידיד שלה וביקשה ממנו מספר פעמים, לאורך תקופה של חודשיים, למצוא אדם שיגרום למות המתלוננת. אותו ידיד פנה למשטרה, אשר הנחתה אותו למסור למתלוננת כי מצא עבורה רוצח שכיר. הנאשמת נפגשה עם סוכן סמוי, הבהירה כי אינה מעוניינת רק בפציעתה של המתלוננת כי אם במותה, וכי היא מעדיפה שגופתה של המתלוננת לא תימצא לאחר המעשה. היא דרשה כי הרצח יבוצע בתוך שלושה ימים, נסעה עם הסוכן והצביעה על בית המתלוננת, וביקשה כי יודיע לה על מועד הביצוע המדויק על-מנת שתוכל לספק לעצמה אליבי. הסוכן מסר כי עלות ביצוע הרצח הינה 10,000, וכי עליה לשלם

1,000 ₪ מראש, והנאשמת עשתה כן. נקבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 2 ל-6 שנות מאסר**.

המתלוננת נעדרת עבר פלילי, נטלה אחריות מלאה על המעשים בשלב מוקדם ביותר בהליך, ונקבע כי ביצעה את המעשים בשל מצוקה נפשית קשה בה הייתה שרויה. רמת הסיכון הנשקפת ממנה נמוכה. נגזרו עליה **3 שנות מאסר** ומאסר מותנה.

ג. ע"פ 1856/10 ספיה נ' **מדינת ישראל** (22.11.2010), אליו הפנתה ההגנה- על רקע סכסוך משפחתי, החליט המערער להמית את בעלה של בתו. הוא ניסה לשדל סוכן משטרתי לבצע את הרצח, העביר לסוכן שתי תמונות לצורך זיהוי והוצאת התוכנית אל הפועל, והבטיח לשלם תמורה של 35,000 דולר תוך 24 שעות ולאחר שיראה את גופתו של הבעל. הוא אף ציין כי אם הסוכן לא יבצע את המעשה, יפנה לאחרים שיעשו כן. מספר ימים לאחר מכן, נפגש בשנית עם הסוכן, במטרה לנסוע לחברון על-מנת לזהות את הגופה, ואף הביע שמחה על שהרצח כביכול בוצע. בשלב זה נעצר על-ידי המשטרה. בית-המשפט המחוזי דחה את טענת ההדחה שהעלתה ההגנה ביחס לסוכן, על אף שקבע כי לא ניתן לשלול שהסוכן הוא שהעלה לראשונה את האפשרות לרצוח את הבעל.

על המערער, שהורשע לאחר ניהול הוכחות, נגזרו **30 חודשים מאסר בפועל** ומאסר על תנאי. בית-המשפט העליון דחה את ערעורו על הכרעת הדין ועל חומרת העונש, תוך שנקבע כי בית-המשפט המחוזי איזן כראוי בין הטענות בדבר התנהלותו של הסוכן לבין יתר השיקולים הרלוונטיים לגזירת הדין.

ד. ע"פ 6095/08 סלומון נ' **מדינת ישראל** (29.12.2008)- אליו הפנתה ההגנה- המערער פנה אל חברו וביקש ממנו לקשר אותו עם אדם שירצח עבורו את המתלונן, בשל חשדו כי זה אחראי לרצח אחיו, זאת על אף שהוגש כתב אישום נגד אדם אחר בגין הרצח. המערער נפגש עם סוכן סמוי, והציע לסוכן 25,000 ₪ עבור המעשה, ואף תיאר את המתלונן ואת מקום מגוריו. הוא ביקש מהסוכן כי ימתין עד לאחר שיסתיים משפטו של מי שהואשם בביצוע רצח אחיו, ורק לאחר מכן יגרום למותו של המתלונן. בית-המשפט המחוזי הרשיע את הנאשם לאחר שמיעת ראיות, וגזר עליו 24 חודשים מאסר בפועל ומאסר מותנה. בית-המשפט העליון התחשב ברקע לביצוע העבירה ובנסיבותיו המשפחתיות של המערער, והפחית את עונשו ל- **18 חודשים מאסר בפועל**.

ה. תפ"ח (מחוזי חיפה) 36793-12-10 **מדינת ישראל נ' סואעד** (30.5.2011)- אליו הפנתה ההגנה- הנאשם ביקש להביא למותה של אשתו, מאחר וחשד בה כי ילדם אינו שלו. הוא נפגש עם סוכן משטרתי שהתחזה לרוצח שכיר, והתחייב להעביר לו סכום של 6,000 ₪ תמורת ביצוע הרצח. הנאשם העביר לסוכן פרטים מזהים של המתלוננת, וביקש שהרצח יבוצע תוך שבוע, זאת באמצעות תאונת דרכים מבוטאת. הוא אף הציע לנסוע עם הסוכן ולהצביע עבורו על ביתה, אך הסוכן סירב.

הנאשם כבן 65, נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירה בפתח ההליך המשפטי והביע חרטה על מעשיו. נגזרו עליו **36 חודשים מאסר בפועל** ומאסר מותנה.

1. תפ"ח (מחוזי תל-אביב-יפו) 1132/07 **מדינת ישראל נ' ראובן** (6.3.2008) - אליו הפנתה ההגנה- הנאשמות הן אם ובת שהורשעו בניסיון שידול לרצח בעלה של הבת, אשר נהג כלפיה ב**אלימות במשך תקופה ארוכה**. האם פנתה מספר פעמים לבחור בשם האני בניסיון לשכנעו להמית את הבעל, ואף מסרה לו תמורה של 5,700 ₪. הבת נפגשה אף היא עם האני ואישרה כי היא חפצה במות בעלה. האני דיווח על כך למשטרה, והוחלט להפעיל סוכן משטרה. הנאשמות נפגשו עם הסוכן המשטרה, והוצגה בפניהם תוכנית לרציחתו של הבעל. הן מסרו לסוכן תמונות לצורך זיהוי ו-200 ₪ במזומן. הנאשמות נעצרו לאחר שהסוכן סיפר לאם שהרצח בוצע, וזו ביקשה שיציג בפניה ראיות לכך.

בית-המשפט המחוזי גזר על האם, שהייתה יוזמת המעשים, **18 חודשים מאסר בפועל**, ועל הבת **8 חודשים מאסר בפועל**, תוך שצוין כי אין להשלים עם לקיחת החוק לידיים, גם במקרים קשים מעין זה.

50. בשים לב לערכים שנפגעו מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כפי שפורטו בסעיפים 41 - 47 לעיל, ומדיניות הענישה הנוהגת, אנו סבורים כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע **בין 2 ל- 5 שנות מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

51. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שקלנו את הודאת הנאשם בביצועה ואת האחריות שלקח על מעשיו, גם אם בשלב מתקדם של ההליך. יחד עם זאת, היה צורך בשמיעת הראיות כדי לאפשר להגנה לטעון טענותיה לגבי הדחה או השפעה אפשרית מצד הסוכן ונדאל על הנאשם.

הנאשם שהה במעצר בכליאה כשלושה חודשים, וכן שהה תקופה ממושכת מאוד במעצר באיזוק אלקטרוני.

52. התחשבנו בהתרשמות שירות המבחן מהנאשם, המפורטת בהרחבה בתסקיר. השירות מעריך כי נשקפת מהנאשם מסוכנות בינונית להישנות מעורבות בפלילים, זאת בשל קשייו של הנאשם בשליטה עצמית במצבי דחק ולחץ. נוכח ההתרשמות כי הנאשם יתקשה להיתרם מקשר עם גורמים טיפוליים, נמנע השירות מהמלצה שיקומית בעניינו, ואף הומלץ על הטלת עונש שיהיה בו כדי להרתיע את הנאשם מלשוב ולבצע עבירות.

יחד עם זאת, התסקיר מפרט מספר היבטים חיוביים באופיו של הנאשם, אשר לא נעלמו מעינינו. הנאשם הינו אדם צעיר, אשר חש אחריות רבה כלפי בני משפחתו, ואשר לו שאיפות להתפתח מקצועית ולנהל אורח חיים מתפקד. העדויות לעונש מלמדות כי הנאשם חש חרטה רבה על מעשיו.

53. לא נעלמה מעינינו הפגיעה הצפויה של העונש במשפחתו של הנאשם. לנאשם ארבעה ילדים קטנים, אשר היעדרות אביהם מחייהם לא תהיה קלה עבורם. בשים לב למתחם הענישה אותו קבענו, ובהעדר סיכויים ממשיים לשיקום המאפשרים סטייה ממתחם זה, אין מנוס משליחת הנאשם למאסר בכליאה. עם

זאת, לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם השפעה על משך תקופת המאסר אותו נגזר בתוך המתחם.

54. מקובלת עלינו טענת המאשימה כי עבירת ניסיון השידול לרצח בה הורשע הנאשם מתאפיינת, מטבעה, בקשיי אכיפה ניכרים. מדובר בעבירה המתבצעת בסתר, בין שני צדדים שותפים לעבירה, כאשר רק אחד מהם פועל לביצוע מעשה ההמתה. בשל כך, ונוכח התוצאה הקטלנית הפוטנציאלית של מעשי שידול כאלה, קיים צורך מוגבר בהרתעת הרבים מביצוע מעשים מעין אלה, לרבות באמצעות החמרת הענישה.

55. מנגד, הבאנו בחשבון את טענות ההגנה בדבר מחדלי חקירה בהליך זה. יש ליתן משקל מסוים לטענה כי מעצר הנאשם נעשה בשלב מוקדם יחסית, בוודאי ביחס למקרים רבים בפסיקה בהם המעצר נעשה לאחר "ביצוע" הרצח על-ידי הסוכן, דבר שיש לו השלכה מסוימת על יכולתו של הנאשם לחזור בו מכוונת השידול לרצח.

56. לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים והנסיבות, החלטנו לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 36 חודשים מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.12.2014 ועד 12.3.2015.

ב. 10 חודשים מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור, תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירה בה הורשע או עבירת אלימות אחרת מסוג פשע.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן והודע היום י"ח כסלו תשע"ח, 06/12/2017 במעמד הנוכחים.

דבורה עטר, שופטת

צבי דותן, שופט

רות לורך, שופטת
אב"ד

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

נוכח הנסיבות המיוחדות שפורטו לעיל, חלוף הזמן מאז הגשת כתב האישום והעובדה שהנאשם הקפיד על כל תנאי השחרור, הערבויות הגבוהות שיכולות להבטיח את התייצבותו לדיון, הגם שמדובר בבקשת עיכוב ביצוע מאסר בפועל

לתקופה ממושכת מצאנו כי הנסיבות המשפחתיות המיוחדות שתוארו לעיל מצדיקות היענות לבקשה.

לפיכך, אנו מעכבים את ביצוע עונש המאסר בפועל עד ליום 08.04.18. ביום זה עד השעה 10:00 יתייבב הנאשם בכלא ניצן אלא אם כן ייערך מיון מוקדם.

הערבויות והביטחונות שניתנו עד כה ישמשו להבטחת התייצבות הנאשם במועד האמור לעיל לריצוי המאסר בפועל לרבות עיכוב יציאה מן הארץ והפקדת הדרכון.

**ניתן והודע היום י"ח כסלו
תשע"ח, 06/12/2017
במעמד הנוכחים.
רות לורך, שופטת
אב"ד**

דבורה עטר, שופטת

צבי דותן, שופט